

Soortenbescherming & de Provincie Zuid-Holland onder de nieuwe Wet natuurbescherming

Kees Bastmeijer

Den Haag, 29 augustus 2016

Overzicht

I. INLEIDENDE OVERWEGINGEN

- 150 jaar natuurbeschermingsrecht en de nieuwe Wet natuurbescherming:
‘vergroening’ van de mens-natuur relatie
- Waarom Nb-recht dan zo weinig effectief?

Belang van:

- strikte grenzen (EU recht)
- actieve bescherming

Overzicht

II. BESCHERMING SOORTEN ONDER Wnb

a) Passieve bescherming

- Reikwijdte verboden
- Overzicht verminderde bescherming t.o.v. Ffw

b) Actieve bescherming

III. UITZONDERINGEN OP DE

BESCHERMING: Focus op jacht, beheer & schadebestrijding en ontwerp-verordening ZH

IV. SLOTBESCHOUWING

I. Grondhouding mens-natuur

- 1885-1946:

- 1946-1972:

- 1972-1992:

- Vanaf 1992:

Grondhouding mens-natuur in het Ned. natuurbeschermingsrecht

1880

1908

1912

1936

1954

1967

1998

2017

Effectiviteit Nb-recht (algemeen)

- Bescherming:

Focus op het nuttige – aanbare – ‘het bedreigde’
(denk aan alle ‘lijstjes’: neemt in nieuwe Wnb toe: enkel N2000,
sterk volgen lijstjes EU richtlijnen en verdragen)

- Instrumentarium vooral passief toetsend
Verboden met veel uitzonderingen via
onthefingen/vrijstellingen

Zwakke kanten Nb-wetgeving

(vervolg)

- In meeste regimes (verdragen, RO): veel ruimte voor **belangenafweging** – lange termijnbelang heeft zwakke positie, o.a. omdat:
 - Bestaand gebruik heilig (begrip ‘recht’)
 - Grote druk op toestaan nieuwe activiteiten: geen ‘nee’ kunnen zeggen:
 - creatief uitleggen normen,
 - denken in uitzonderingen,
 - beperkte noodzaak aantonen economische noodzaak

Zwakke kanten Nb-wetgeving

(vervolg)

Marginale toets rechter:

Vb: ABRvS, 2 mei 2012, gasopslag bergermeer in EHS
(weidevogelgebied; niet Natura 2000):

“Aan de rechter komt slechts de bevoegdheid toe te beoordelen of de betrokken belangen zodanig evenwichtig zijn afgewogen dat de ministers in redelijkheid tot dat besluit hebben kunnen komen.”

“Hetgeen [...] heeft aangevoerd, biedt geen aanleiding voor het oordeel dat de ministers niet in redelijkheid ervoor hebben kunnen kiezen om de mitigerende maatregel dat slechts buiten het broedseizoen mag worden geboord, niet over te nemen.”

Gevolg:

- Voortgaande **cumulatie** (versnippering, verzuring, klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, etc.)
- Veel 'oud zeer'

Reactie EU:

Resultaatsverplichtingen die op termijn gehaald moeten worden en waarop streng getoetst wordt (lucht, natuur, KRW)

Verzet

Uitleg

*‘significant
,*

“ja mits!”

‘Schrapp vergunningplicht’

*‘Aanpassing
begrenzing’*

‘Aanpassing Art.65’

*‘Schrapp
compl.doelen’*

*‘Voeg gebieden
samen’*

‘Vrijstellingen’

*‘Schrapp het
voorzorgbeginsel’*

*‘Besluiten
hernemen’*

*‘Eerst de
beheerplannen’*

De wolf

Slechte natuurkwaliteit leidt tot meer 'knel'

- Conclusie AG Kokott, zaak C-383/09:
“(37) Bij een ongunstige staat van instandhouding ontstaan echter verdergaande verplichtingen voor de lidstaten, aangezien het beschermingssysteem aan het herstel van de gunstige staat van instandhouding moet bijdragen.”
- N2000-gebieden: eerder ‘verbeterdoelen’, effecten zijn eerder ‘significantie’

Terugloop van natuurwaarden

Nog meer druk
op de wetgeving

Meer rechtszaken
(juridisering)

Het recht wordt
versoepeld of ontdoken

Het recht
wordt strikter

Knel en verzet
worden groter

Verstandig?

- HvJEU: centraal: waarborgen gunstige staat van instandhouding = resultaatsverplichting
Voortdurend 'onsje minder' -beleid:
 - versterkt discussie over juridische termen (bijv. significantie, rust- en verblijfplaats, (vgl. AG concl. Hamster Elzas);
 - vergroot externe werking;
 - vergroot bereidheid NGOs om weg naar rechter te kiezen
 - vermindert 'goodwill' bij Eur.Commissie

Beter:

Terugloop van
natuurwaarden

Het recht
wordt strikter

Knel en verzet
worden groter

Extra actieve inzet: vergroting effectiviteit huidige
natuurbeleid en -wetgeving

Minder ruimte voor
juridisch debat/rechtszaken

Verbetering behoud en
herstel natuurwaarden;
realisering natuurdoelen
met 'plus'

'Niveau natuurbescherming'

*Realisatie
natuur-
doelen*

*Voortgang
biodiv.-
verlies*

III. Goede basisbescherming *EN* actief natuurherstel t.b.v. biodiversiteit en bredere doelen

II. Goede basisbescherming en enige actieve bescherming, maar nog grote druk door veel accent op uitzonderingen, door cumulatie en schade uit het verleden

I. Bescherming maar met veel afwegingsruimte, uitzond., etc.

*Minder
juridische
knel*

*Meer
juridische
knel*

Wet natuurbescherming (alg)

Winst voor natuur, o.a.:

- erkenning intrinsieke waarde
- expliciet voorgeschreven resultaten prov. inzet (1.12)
- bepalingen t.a.v. NNN
- instrumenten actieve bescherming (bijv. programma)
- ook jacht baseren op faunabeheersplan

Verlies voor natuur, o.a.:

- ‘beschermde natuurmonumenten’ vervallen
- oude doelen N2000-gebieden die voorheen ‘beschermde natuurmonumentstatus hadden vervallen
- beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomg. vervallen
- minder beschermde soorten (ong. 200 soorten minder)
- reikwijdte verbodsbepalingen ingeperkt
- meer ruimte voor vrijstellingen ipv ontheffingen

II. Soortenbescherming Wnb

a) Passieve bescherming

Uitgangspunt: sterke aansluiting EU & int. recht

Drie regimes en 1 'vangnet':

- Vogels (3.1 – 3.4)
- Habitatrictlijnsoorten (3.5 – 3.9)
- Andere (nationaal aangewezen) soorten (3.10 – 3.11)
- Overige dieren en planten (zorgplicht)

Vogels (3.1 – 3.4)

Verboden zien op alle “van nature in Nederland in het wild levende vogels” van Vogelrichtlijnsoorten

Verboden (oranje is afwijkend van Ffwet):

- Opzettelijk doden of vangen (verwonden?)
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen/beschadigen/nesten weg te nemen
- Opzettelijk verstoren, voor zover van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding
- Verkoop/handel

Opzet

- Opzet omvat ook voorwaardelijk opzet (HvJEU Griekse schildpadden):
Stas Van Dam, NnavV EK:
“Opgemerkt wordt dat onder «opzettelijk verstoren» niet alleen wordt verstaan het willens en wetens verstoren van vogels, maar ook de handelingen waarbij iemand bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedraging leidt tot een verstoring, het zogenoemde «voorwaardelijk opzet».” (Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p. 15)
- Wel meer discussie en verhoging bewijslast overheid

Habitatrichtlijn-soorten (3.5 – 3.9)

Verboden zien op alle “in het wild levende dieren van soorten, genoemd in” bijl. IV(a) Hab.rl, bijlage II Verdrag van Bern (ook vogels), en bijl. I Verdrag van Bonn.

Verboden (oranje is afwijkend van Ffwet):

- Opzettelijk doden of vangen (verwonden?)
- Opzettelijk eieren vernielen/rapen
- Opzettelijk voortplantings- of rustplaatsen beschadigen/vernielen
- Opzettelijk verstoren
- Onder zich te hebben (3.6) behalve wanneer aantoonbaar gefokt

Andere 'beschermde' soorten (3.10 – 3.11)

Verboden zien op exemplaren van soorten dieren en planten genoemd in bijlage A en B bij de wet

Verboden (oranje is afwijkend van Ffwet):

Dieren:

- Opzettelijk doden of vangen (verwonden?)
- Opzettelijk voortplantings- of rustplaatsen beschadigen/vernielen

Planten:

- Opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Niet verboden: opzettelijk verstoren en handel/onder zich hebben

Verstoring 3.10 soorten: enkel zorgplicht maar niet strafrechtelijk handhaafbaar

NnavV EK, Stas. Van Dam:

“Op activiteiten die de grijze zeehond of de gewone zeehond verstoren is de voorgestelde zorgplicht (voorgesteld artikel 1.11) van toepassing, aangezien het wetsvoorstel zelf niet voorziet in een expliciet verbod op het verstoren van dieren van deze soorten. Het voorgestelde artikel 3.10, eerste lid verbiedt alleen het doden, vangen van dieren van deze in de bijlage bij het wetsvoorstel genoemde soorten en het opzettelijk beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Door middel van actieve voorlichting kan aan bezoekers duidelijk worden gemaakt dat in het Waddengebied de zorgplicht met zich brengt dat zij op afstand moeten blijven van rustende dieren als zeehonden en vogels.” (Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p. 15)

Alle **overige soorten** dieren en planten en andere natuur

- Zorgplicht: art. 1.11
(geen strafrechtelijke handhaving, maar wel bestuursrechtelijke of civielrechtelijk)
- Verbod uitzetten dieren en eieren (art. 3.34)
(onth./vrijstelling mogelijk)
- Verbod opzettelijke introductie, houden van, gebruik, etc. van voor EU zorgwekkende invasieve exoten
(Art. 7 Verordening (EU) Nr. 1143/2014 van 22 oktober 2014 (verboden via 3.37(1) Wnb en 3.29 Rnb)

Invasieve exoten

Art. 2(2) EU Verordening invasieve exoten:

“Deze verordening is niet van toepassing op: a) soorten die zonder menselijk ingrijpen hun natuurlijk verspreidingsgebied veranderen als gevolg van **gewijzigde ecologische omstandigheden en klimaatverandering;**”

Art. 3(2) Verordening: “invasieve uitheemse soort”: een uitheemse soort waarvan is vastgesteld dat de introductie of verspreiding ervan een **bedreiging is of nadelige gevolgen** heeft voor de biodiversiteit en aanverwante ecosystemendiensten.”

Al met al zwakkere passieve bescherming t.o.v. Ff-wet

- Toevoeging opzet
- Opzettelijke verstoring vogels alleen verboden voor zover van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding
- Details (verwonding?)
- Verstoring (zelfs opzettelijk) niet verboden in 3.10
- Ongeveer 200 soorten niet onder beschermingsregime (enkel zorgplicht)
- Meer ruimte voor vrijstellingen ipv ontheffing (en ook in N2000-beheerplan)

Rechtsbescherming

Enkele opmerking ivm toename vrijstellingen:

- Stas. Van Dam:

“Aangezien de vrijstelling op grond van het wetsvoorstel wordt verleend als algemeen verbindend voorschrift – het voorgestelde artikel 3.16, vierde lid, spreekt immers expliciet van een vrijstelling bij provinciale verordening – is het op grond van artikel 8:3, eerste lid, onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht niet mogelijk beroep in te stellen tegen deze vrijstellingen en dientengevolge daaraan voorafgaand bezwaar (artikel 7:1, eerste lid, aanhef, van de Algemene wet bestuursrecht).” (Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p. 13)

Eenvoudiger?

Veel nieuwe vragen en deels opnieuw opbouwen jurisprudentie. PvdD behandeling EK:

“Elke richtlijn en elk verdrag kent verschillende beschermingsregimes. Het overnemen van al die beschermingsregimes maakt wetgeving onnodig complex. Een keuze voor één eigen beschermingsregime zou veel beter zijn, maar de regering ziet daarvan af. Dat is opvallend, aangezien de regering juist zegt de Natuurbeschermingswet te willen vereenvoudigen.”

b) Actieve bescherming

(beter ontwikkeld dan in Ffwet maar meestal facultatief)

Stas. Van Dam:

“In aanvulling daarop wordt de zorg voor actieve soortenbescherming nu expliciet in het wetsvoorstel opgenomen. Dat is belangrijk omdat er meer nodig is dan alleen verboden, verplichtingen, vergunningen en ontheffingen om de natuur te beschermen en het verlies van natuur tegen te gaan.” (NnavV, Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p.11)

Verantwoordelijkheid Rijk - Provincies

Behandeling wetsvoorstel in EK, Stas. Van Dam:

“De Vogel- en Habitatrictlijn bevat een resultaatverplichting, maar ook voor de habitat en de soorten moet een gunstige staat van instandhouding worden bereikt. Het Rijk is daarop aanspreekbaar [...]. De in artikel 1.12 geregelde actieve soortenbescherming is belangrijk voor het kunnen bereiken van een gunstige staat. Het gaat dan om het Natuurnetwerk Nederland en om maatregelen daarbuiten. Provincies dragen daarvoor zorg. Rijk en provincies hebben in het Natuurpact afgesproken dat de Vogel- en Habitatrictlijn, internationale biodiversiteitsdoelen en rode lijsten leidend zijn voor de inspanningen van de provincies. Het Rijk zal de provincies alleen aanspreken als niet is voldaan aan de afspraken over een gerichte inzet voor deze doelstellingen van de voor de uitvoering overeengekomen middelen.”

Actieve bescherming – rol provincies

Behandeling EK, Stas. Van Dam

https://www.eerstekamer.nl/stenogramdeel/20151208/wet_natuurbescherming:

“Met betrekking tot de inspanningen van de provincies afzonderlijk en de twaalf provincies gezamenlijk is een goede onderlinge afstemming van het actieve soortenbeleid primair de verantwoordelijkheid van de provincies.” (Voorbeelden: NNN, “agrarisch natuurbeheer en de bescherming van specifieke soorten”.)
“Uiteraard zullen Rijk en provincies op basis van monitoring van de uitvoering van het Natuurpact het gesprek aangaan over de voortgang en de vraag of bijsturing noodzakelijk is.”

(Vraag Verheijen (PvdA, EK) over gezamenlijke programmatische aanpak Rijk en Prov (bijv. weidevogels) krijgt geen scherp antwoord)

Ambitie - decentralisatie

Behandeling EK, Stas. Van Dam:

“Ik heb [...] er veel vertrouwen in dat de provincies het natuurbeleid ambitieus zullen vormgeven.”

Instrumenten actieve bescherming

- Natuurvisie
- Via beheerplannen
- Aanwijzen bijzondere provinciale natuurgebieden & landschappen buiten NNN (1.12(3))
- Opstelling programma bij verordening (1.13(7)), bijv. voor bedreigde soorten
- Koppeling actieve bescherming aan passief instrumentarium, bijv. tijdelijke natuur
- Buitenwettelijke instrumenten (subsidies, etc.)

Prov Zuid-Holland?

- **Natuurvisie?**
- **Programmatische aanpak t.b.v. verbeteren gunstige staat van soorten (in kader van verantwoordelijkheid 1.12 Wnb)?**
- **Ontwerp Beleidsregel: Art. 6(2)(1):** “De bevoegdheid tot het aanwijzen van bijzondere provinciale landschappen op grond van artikel 1.12, derde lid, van de wet zal door gedeputeerde staten slechts worden ingezet als erkenning van een waardevol landschap waarvoor de partijen in het desbetreffende gebied bijzondere betrokkenheid tonen en na een daartoe strekkende aanvraag van de gemeente(n) in het gebied.”
- **Ontwerp Beleidsregel: Art. 6(2)(3):** “Gedeputeerde staten zullen geen gebruik maken van de bevoegdheid om bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen.”

III. UITZONDERINGEN OP SOORTEN- BESCHERMING (accent: jacht, beheer & schadebestrijding)

- Ontheffingen en vrijstellingen o.g.v. 3.3, 3.8, 3.10(2)/3.11
- Vrijstelling via N2000-beheerplannen (nieuw)
- Ontheffingen en vrijstellingen voor landelijk en provinciaal schadelijke soorten: 3.15
- Ontheffingen en vrijstellingen voor landelijk en provinciaal overlast veroorzakende soorten: 3.16
- Ontheffingen Populatiebeheer: 3.17 en 3.18
- (Plicht GS om op te treden tegen invasieve exoten die bij min.reg. zijn aangewezen (3.19)
- Jacht (3.20 e.v.)
- Handelen overeenkomstig een gedragscode (3.31 e.v.)

Faunabeheereenheid en Faunabeheerplan

- 3.12(1): “Het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht geschieden overeenkomstig het faunabeheerplan.”
Verankerd in 3.17, 3.18 en 3.19(bij beide facultatief)

(Komen we later op terug)

UITZONDERINGEN OP DE BESCHERMING - VOGELS

- GS van prov. heeft ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheid verboden vogels (3.3(1)(2))
- Kan in feite ook bij beheerplan (zie 3.3(7))
- min EZ kan t.a.v. houden en handel vogels onth. of vrijstelling verlenen (3.3(3))
- Voorwaarden (3.3(4)):
 - Geen andere bevredigende oplossing
 - T.b.v. bepaalde in de Vogelrl. erkende belangen
 - Geen verslechtering staat van instandhouding

UITZONDERINGEN OP DE BESCHERMING – HRL-SOORTEN

- GS van prov. heeft ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheid (3.8(1)(2))
- kan in feite ook bij beheerplan (zie 3.8(7))
- min EZ kan t.a.v. handel vogels onth. of vrijstelling verlenen (3.8(3))
- Voorwaarden (3.8(5)):
 - Geen andere bevredigende oplossing
 - T.b.v. bepaalde in de Hrl. erkende belangen
 - Geen afbreuk aan het streven de populaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.
- Voorwaarde toegelaten middelen (3.9)

UITZONDERINGEN OP DE BESCHERMING – ANDERE (3.10) SOORTEN

- 3.10(2): Idem regeling Hrt. soorten maar minder ontheffing en vrijstelling nodig omdat verboden beperkter zijn (bijv. opzettelijke verstoring en handel)
- Verboden zijn niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis “voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden”.
- 3.11: bij min.regeling uitzondering toe te staan t.b.v. bepaalde cat. handelingen (melding bij Prov. vereist)

UITZONDERINGEN BESCHERMING

3.15 Wnb: Landelijk schadelijke soorten

(vgl. Art.65 Ffwet)

- 3.15: Bij AMvB kunnen soorten (van de 3 beschermingsregimes) worden aangewezen “die in het gehele land schade veroorzaken”
- Art. 3.1 Ontwerp Besluit Nb: Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos* en zwarte kraai
- Art. 3.1 ontwerp Regeling Nb: vrijstelling van relevante verboden voor al deze soorten t.b.v. voorkoming schade als bedoeld in 3.15(5)(6) van de wet (zie 3.1(3)(4) Rnb), conform faunabeheersplan (3(2) Rnb) (ook regels t.a.v. middelen)
- Zie 3.15(5): uitholling causaal verband (oorsprong: amendement op art.65 Ffwet)

(* Motie Thieme om vos niet op te nemen (33348, nr. 178) verworpen; Van Dam: “Ik heb eerder gezegd dat de vos op verzoek van de Kamer erop is gezet. Als de Kamer met een nieuw verzoek iets anders uitspreekt, dan zullen we dat doen.”

UITZONDERINGEN BESCHERMING

3.15 Wnb: Provinciaal schadelijke soorten (vgl. Art.65 Ffwet)

- 3.15(3): Prov.Staten kunnen bij verordening andere soorten (niet aangewezen bij AMvB) aanwijzen die in hun prov. schade veroorzaken en niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen. Vrijstelling kan in verordening worden opgenomen (3.15(4) voor grondgebruikers t.b.v. voorkoming schade als bedoeld in 3.15(5)(6). (Voor Europees beschermde soorten alleen voor de schade die in de richtlijnen worden erkend)
- Motie Van Gerven over bevoegdheid Prov. om soorten van de landelijke schadelijst te kunnen halen is verworpen (33348, nr. 188)

Ontwerp Verordening uitvoering Wnb Prov Zuid-Holland

Gebruikmaking vrijstelling moet conform
Faunabeheerplan – eisen aan goedkeuring van dit
plan:

Art. 3.4: beschrijving van schadehistorie en historie
van preventieve maatregelen, per soort “een
beschrijving van de locatie, periode, aard, omvang
en noodzaak van de handelingen”, beschrijving
passende en doeltreffende preventieve maatregelen
en mate van vereiste inzet, e.d.

Ontwerp Verordening uitvoering Wnb Prov Zuid-Holland

- Art. 6.1(1): Gebaseerd op prov. Lijst?
Betreft vrijstelling grondgebruiker voor opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen e.d. van bijlage I soorten in belang van Europees erkende belangen:
Grauwe gans, kolgans, knobbelzwaan, kleine mantelmeeuw, zilvermeeuw, stormmeeuw
- Art. 6.1(2): idem Brandgans (Verdrag van Bern)
- Art. 6.2: vrijstelling grondgebruiker doden van bijlage I soorten en brandgans (alleen met geweer en hond)

Hoe Eur. vereiste alternatiewaardtoets waarborgen?

Inzet preventieve middelen? Eisen aan causaal verband?

UITZONDERINGEN BESCHERMING

3.16 Wnb: Overlast (nieuw - bij amendement toegevoegd)

- **RIJK:** 3.16(1): Bij AMvB kunnen soorten (van de 3 beschermingsregimes) worden aangewezen “die in het gehele land **overlast** veroorzaken” en vervolgens kan Minister kan vrijstelling verlenen bij Min.regeling 3.16(2)

Geen gebruik van gemaakt op Rijksniveau

- **PROVINCIE:** Prov.Staten kunnen bij verordening andere soorten (niet aangewezen bij AMvB) aanwijzen die in hun prov. **overlast** veroorzaken en niet in hun voortbestaan worden bedreigd of dat gevaar lopen (3.16(3)). Vrijstelling kan in verordening worden opgenomen (3.16(4) maar voor Europees beschermde soorten alleen voor bepaalde in de Vrl en Hrl erkende belangen (3.16(5))

- ‘Overlast’ is geen Europeesrechtelijk erkend belang; Stas Van Dam: “De bestrijding van overlast van vogels of van dieren van soorten van Europees belang is alleen toegestaan in het belang van een in artikel 9 van de Vogelrichtlijn, onderscheidenlijk artikel 16 van de Habitatrictlijn, genoemde grond.” Ook voldoen aan andere vereisten voor uitzondering onder de richtlijnen. (Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p.5)
- “Ten opzichte van de algemene bevoegdheid tot het verlenen van ontheffingen en vrijstelling [...] heeft de voorgestelde specifieke voorziening voor overlastbestrijding voor gemeenten als toegevoegde waarde dat zij op voorhand geen onderzoek hoeven te doen naar de gevolgen van de overlastbestrijding voor de **staat van instandhouding**. Dat is immers door de Minister van Economische Zaken en provinciale staten al gedaan met het oog op de aanwijzing van de overlast veroorzakende soorten.” (Eerste Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 33 348, G, p.5)

UITZONDERINGEN BESCHERMING

3.17 Wnb (vgl. Art.68 Ffwet)

- 3.17: Verlening ontheffing ten behoeve van populatiebeheer diersoort (beschermd onder 3.1, 3.5 of 3.10) wanneer dit nodig is voor genoemde belangen
- voor Eur.rechtelijk beschermde soorten alleen in richtlijnen genoemde belangen
- 3.10 soorten – ook ter voorkoming schade of overlast, met inbegrip van schade aan o.a. sportvelden, e.d. en het algemeen belang
- Alleen aan Faunabeheereenheid conform een Fb-plan

Ontwerp Verordening uitvoering Wnb Prov Zuid-Holland

Art. 5.1-5.3: Ontheffingsmogelijkheden nogmaals benoemd met afwijkingen van Wnb (juridisch discutabel; bijv. tijdelijke onth. zonder Fb-plan)

Eisen aan goedkeuring van dit plan: aantonen dat

- zonder populatiebeheer in prov. totale gewasschade van >100.000 euro kan ontstaan,
- natuurdoelen in gevaar kunnen komen,
- dierenwelzijn in geding kan komen of
- ernstig gevaar dreigt voor volksgez.h/openb.veiligheid

UITZONDERINGEN BESCHERMING

3.18 Wnb (vgl. Art.67 Ffwet)

- 3.18: Verlening opdracht aan Fbe/Wbe/personen tot beperken van een populatie van een diersoort (beschermd onder 3.1, 3.5 of 3.10)
- voor Eur.rechtelijk beschermde soorten alleen in richtlijnen genoemde belangen
- Kunnen bepalen dat conform een goedgekeurd Fb-plan gehandeld wordt (6.18(2)(b))
- Deze regeling is ook van toepassing op beperken omvang populatie exoten of verwilderde dieren (3.18(4)). Soorten invasieve soorten die worden bestreden worden aangewezen bij min.regeling (3.19(1)) – uitvoering ligt bij prov. (3.19(2))

UITZONDERINGEN BESCHERMING JACHT

- 3.20: jacht kan worden opengesteld voor 5 wildsoorten: fazant, wilde eend, houtduif, haas en konijn
- Opening bij min.reg. (3.22(2))
- Jachthouder: doet datgene wat een goed jachthouder betaamd om een redelijke stand van het wild te handhaven/te bereiken, en om schade door wild te voorkomen (3.20(3))
- Veel verdere regels t.a.v. toegestane middelen, plaatsen & tijden, e.d. (deels in Besluit Nb – zie 3.21(5))
- Jacht niet langer gesloten in N2000-gebieden (burgerinitiatief?)
- Bevoegdheden provincie? O.a. sluiten ivm weersomstandigheden (3.22(4)). Totaalverbod bij verordening mogelijk?

(* Motie Thieme om jacht in N2000 te verbieden (33348, nr. 181) werd verworpen)

Goedkeuring Faunabeheerplan Prov. Zuid-Holland

Eisen goedkeuring prov: Ontwerp-beleidsregel art. 3.8:

- Eisen aan min. omvang/ernst schade
- Regels inzake melden en rapporteren beheer en schadebestrijding
- Regels over de inzet van preventieve maatregelen (ook uitgewerkt in ontheffing/vrijstelling en regels over schadevergoeding)

Faunabeheerplan – positie maatschappelijke organisaties?

Stas. Van Dam – behandeling EK:

“Dus als dat plan er niet is, kun je niet voldoen aan artikel 3.12, eerste lid, van de wet.”

“Bovendien moeten die maatschappelijke organisaties in het bestuur van die faunabeheereenheid zitten want anders is er op basis van deze wet geen sprake van een faunabeheereenheid. Als er niet goed wordt samengewerkt en er niet tot een compromis wordt gekomen, dan hebben die maatschappelijke organisaties een heel zwaar drukmiddel. Waarom zouden ze participeren als daar niet een serieus gesprek wordt gevoerd? Ze participeren natuurlijk alleen maar als daar een serieus gesprek wordt gevoerd. De participatie van die maatschappelijke organisaties is noodzakelijk om te komen tot een faunabeheerplan dat voldoet aan de regels van deze wet.”

“[...] het gaat niet om de stemverhoudingen in het bestuur. Deze wet zegt: die maatschappelijke organisaties moeten er in zitten, want anders kan dat faunabeheerplan niet gemaakt worden. Dat geeft je een heel sterke positie.”

Indruk provincie ZH

- Ontbreken natuurvisie – visie op invulling 1.12 Wnb?
- Geen algemene regels schadelijke handelingen in verordening, bijv. om verslechtering tegen te gaan
- Tamelijk ruim gebruik passieve instrumenten en vooral regels over inzet van die instrumenten (onthefingen en vrijstellingen)
- Juiste balans preventie en afschot (zie eisen schadevergoeding)?
- Geen gebruikmaking instrument provinciaal bijzondere provinciale natuurgebieden of landschappen
- Vooralsnog geen gebruik programmatische aanpak (bijv. voor realiseren gunstige staat van instandhouding bedreigde soorten)

Overtuigende weg naar fase III en invullen 1.12?

Indruk Wnb & Prov ZH

*Realisatie
natuur-
doelen*

~~*III. Goede basisbescherming
EN actief natuurherstel t.b.v.
biodiversiteit en bredere doelen*~~

*Minder
juridische
knel*

*II. Goede basisbescherming
en enige actieve bescherming,
maar nog grote druk door veel accent
op uitzonderingen, door cumulatie en
schade uit het verleden*

*Voortgang
biodiv.-
verlies*

~~*I. Bescherming maar met veel
afwegingsruimte, uitzond., etc*~~

*Meer
juridische
knel*